مهارت‌های ارتباطی اساتید دانشگاه علوم پزشکی البرز و ارتباط آن با نتایج ارزشیابی آنها

روح انگیز نوروزی نیا [۱]، محمد نوری سپهر [۲]، علی احسان حیدری [۳]، کوروش کبیر [۴]

[۱] گروه فوریت‌های پزشکی، دانشکده پیراپزشکی، [۲] دکترای بهداشت محیط، هیات علمی، گروه بهداشت محیط، دانشکده بهداشت، [۳] دکترای انگل شناسی، هیات علمی، گروه انگل شناسی، دانشکده پزشکی، [۴] متخصص پزشکی اجتماعی، هیات علمی، گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی البرز، کرج، ایران.

مجله راهبردهای توسعه در آموزش پزشکی سال اول شماره اول بهار و تابستان ۹۳ صفحات ۷۱-۶۴.

چکیده

مقدمه و هدف: توانایی در برقراری ارتباط استاد از شاخص‌های مهم تدریس اثربخش محسوب شده و اعتماد به نفس و انگیزه یادگیری را در دانشجو افزایش می‌دهد. از سویی متداول‌ترین روش تعیین موفقیت استاد در رسیدن به اهداف آموزشی، ارزشیابی اساتید از دیدگاه دانشجویان می‌باشد؛ لذا پژوهشگر بر آن شد تا مطالعه‌ای با هدف تعیین میزان مهارتهای ارتباطی اساتید و ارتباط آن با نتایج ارزشیابی آنان انجام دهد.

روش‌ها: در این مطالعه توصیفی مقطعی، جامعه آماری را کلیه اساتید دانشگاه علوم پزشکی البرز در سال تحصیلی ۹۱-۹۰ تشکیل می‌داد که تعداد۸۱ نفر از اساتید به روش نمونه‌گیری در دسترس وارد مطالعه شدند. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه‌ای دو بخشی شامل اطلاعات جمعیت شناختی و پرسشنامه استاندارد شده مهارتهای ارتباطی کوئین دام جمع‌آوری شد. تحلیل داده‌ها، در سطح آمار توصیفی (میانگین و انحراف معیار) و استنباطی (آزمون T و ضریب همبستگی پیرسون) توسط نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ انجام شد.

یافته‌ها: میانگین نمره کل مهارت‌های ارتباطی ۱۲۳/۹۳±۷/۸۲ بود. میانگین نمره مدیریت عواطف و احساسات ۲۹/۰۴±۲/۸۸؛ درک پیام ۳۳/۹±۲/۷۰؛ قاطعیت در ارتباط ۱۸/۴۴±۱/۷۱؛ گوش دادن ۲۵/۵۴±۲/۴۵ و بینش نسبت به پیام ۱۷±۲/۱۳ بود. همچنین تنها بین نمره ارزشیابی اساتید و حیطه مدیریت عواطف و احساسات (Pvalue=۰/۰۲) ارتباط وجود داشت نتایج آزمون‌ها نشان دادند که بین نمره کل مهارتهای ارتباطی با متغیرهای جمعیت شناختی و نیز نمره ارزشیابی اساتید ارتباط معناداری وجود نداشت.

نتیجه‌گیری: نتایج بیانگر عدم وجود ارتباط بین مهارتهای ارتباطی اساتید با نمره ارزشیابی آنها می‌باشد.

کلیدواژه‌ها: مهارتهای ارتباطی، ارزشیابی، دانشگاه.

نویسنده مسئول:
روح‌انگیز نوروزی نیا
گروه فوریت های پزشکی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی البرز، کرج، ایران
تلفن: ۰۲۶۳۲۵۶۳۳۴۱
پست الکترونیکی:
R.norouzinia@abzums.ac.ir

نوع مقاله: پژوهشی

دریافت مقاله: ۹۳/۲/۲ اصلاح نهایی: ۹۳/۳/۷ پذیرش مقاله: ۹۳/۳/۲۵

ارجاع: نوروزی نیا روح انگیز، نوری سپهر محمد، احسان حیدری علی، کبیر کوروش. مهارتهای ارتباطی اساتید دانشگاه علوم پزشکی البرز و ارتباط آن با نتایج ارزشیابی آنها. راهبردهای توسعه در آموزش پزشکی. ۱۳۹۳؛ ۱(۱): ۷۱-۶۴.

مقدمه:

آموزش یکی از وظایف اصلی دانشگاه‌ها بوده و مدرسین دانشگاه‌ها از اجزای کلیدی و تاثیرگذار فرایند آموزش به شمار می آیند (۱). از جمله عواملی که توانایی استاد در امر آموزش را تحت تاثیر قرار می‌دهد مهارتهای ارتباطی استاد است؛ به گونه‌ای که یک استاد خوب، با آموزش موثر، حتی می‌تواند نقایص و کمبودهای موجود را جبران نماید (۲) و یا یک ارتباط ضعیف می‌تواند یادگیری ساده‌ترین و قابل فهم‌ترین موضوعات را مشکل سازد (۳) و یا بهترین موقعیت و موضوع تدریس، به محیطی غیرفعال و غیرجذاب تبدیل شود (٤). ارتباط از دیدگاه‌های خاص، تعاریف متفاوتی دارد. در فرآیند آموزشی، ارتباط عبارت است از "تفاهم و اشتراک فکر و اندیشه بین معلم و فراگیر یا فراگیران"، شامل تفاهم و اشتراک در سطح دانش، فرهنگ و ارزش‌های حاکم بر دو فردی که با هم ارتباط برقرار می‌کنند(۵).

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-10-14]

اگر تدریس را معادل مفهوم ارتباط نگیریم، دست کم باید ارتباط را شرط لازم تدریس در فرآیند آموزشی به حساب آوریم (٦). بنابراین در فرآیند تدریس، تنها تجارب و دیدگاه‌های علمی معلم نیست که موثر واقع می‌شود و در واقع یادگیری در سایه ارتباط موثر معلم با فراگیر صورت خواهد گرفت (٥). نتایج مطالعات نشان می‌دهد که تعامل استاد-دانشجو تاثیر بسزایی در افزایش اعتماد به نفس تحصیلی، انگیزه و پیشرفت دانشجو دارد. بعلاوه به نظر می رسد که آشنایی و ارتباط نزدیک دانشجو حتی با یکی از اعضای هیات علمی دانشگاه، احساس رضایت از دوران دانشجویی و اشتیاق برای ادامه تحصیل دانشجو را افزایش می‌دهد. قطعا بیشترین تعامل دانشجویان با اساتید در محیط کلاس اتفاق می‌افتد، اما دانشجویانی که تجربه تعامل غیررسمی با استاد را داشته اند، انگیزه بیشتری داشته، و مجذوب و درگیر فرایند یادگیری می‌شوند. اما اغلب، اساتید از این امر آگاهی ندارند که تعامل آنان با دانشجویان تاثیر بسزایی بر روند یادگیری دانشجو می‌گذارد. ارتباط میان دانشجو و استاد یک محرک قوی و یک شاخص برای میزان یادگیری است. بعلاوه مطالعات نشان داده‌اند که ارتباط استاد-دانشجو در پیش بینی عملکرد اجتماعی-هیجانی دانشجو، حتی بیش از عملکرد تحصیلی وی موثر است (٧).

مطالعه‌ای در دانشگاه علوم پزشکی کرمان نشان داد که دانشجویان در بین ویژگی‌های یک استاد خوب، توانایی در برقراری ارتباط را بااهمیت ذکر کرده اند (٨). براساس مطالعه امینی در تعیین رابطه بین مهارت‌های ارتباطی با میزان موفقیت استاد در تدریس، اعتقاد بر این بود که توان برقراری ارتباط خوب، از یک استاد، استاد نمونه و خوب می سازد (٢). اهمیت مهارتهای ارتباطی در فرایند آموزش و حساسیت مساله آموزش در محیط دانشگاه، این ضرورت را بوجود می‌آورد که مهارت‌های ارتباطی در فضای دانشکده و دانشگاه با نگاه دقیق‌تری مورد توجه قرار گیرد تا در جهت دست‌یابی به هدف اساسی ارتباطات، یعنی تبادل ایده‌ها و افکار، از طریق ارتباط موثر، گامی به جلو برداشته شود (٩).

از سوی دیگر یکی از متداول‌ترین روش‌هایی که در بیشتر کشورها و ازجمله ایران جهت تعیین معیارهای یک استاد توانمند استفاده می‌شود، نظرخواهی از دانشجویان است که متاثر از طرز عمل، روش کار و مهارت‌های ارتباطی مدرس است (١, ٢, ١٠).

ارزیابی دانشجو از استاد یکی از مهم‌ترین ارکان تدریس و آموزش دانشگاهی محسوب می‌شود. به اعتقاد برخی از محققین، ارزشیابی از دیدگاه دانشجو تنها منبع ملموس و بهترین نوع ارزشیابی است چراکه دانشجویان تنها افرادی هستند که مستقیما توسط اساتید آموزش داده می‌شوند (١١). از این ابزار، در فرایند فعالیت‌های آموزشی جهت روشن ساختن نقاط قوت و ضعف اساتید به کرات می‌توان استفاده کرد، بدین معنی که با توجه به نتایج حاصل از آن در جهت رفع نارسایی‌های استاد و تقویت جنبه های مثبت وی برنامه‌ریزی کرد (١٢). با توجه به نقش ویژه مهارتهای ارتباطی یک استاد در آموزش موثر به فراگیران، و نیز اهمیت نظرات دانشجویان در انتخاب یک استاد توانمند، این مطالعه به منظور تعیین میزان مهارتهای ارتباطی اساتید و ارتباط آن با نتایج ارزشیابی آنان، در دانشگاه علوم پزشکی البرز انجام شد.

روش‌ها:

پژوهش حاضر، مطالعه‌ای توصیفی-مقطعی است که در سال تحصیلی ٩١-٩٠ در دانشگاه علوم پزشکی البرز انجام گرفته است. جامعه آماری این پژوهش را کلیه مدرسین این دانشگاه تشکیل می دادند که در مقطع زمانی انجام مطالعه ٨٥ نفر بودند. روش نمونه گیری به صورت در دسترس بود. با توجه به تعداد محدود اساتید به جهت نوپا بودن دانشگاه، کلیه اساتید برای شرکت در طرح دعوت شدند. نهایتا تعداد ٨١ نفر از اساتید وارد مطالعه گردیدند. معیار ورود به مطالعه، اشتغال به تدریس در زمان مطالعه و اعلام رضایت تعیین گردید. ابزار گردآوری داده‌ها، پرسشنامه‌ای دو بخشی بود که بخش اول شامل سوالات جمعیت شناختی، و بخش دوم آزمون استاندارد شده مهارت‌های ارتباطی Queen Dom که برای سنجش مهارت‌های ارتباطی در بزرگسالان ابداع شده است، بود (١٣). این آزمون ٣٤ گویه دارد و مقیاس پاسخگویی آن، لیکرت پنج درجه‌ای است. برای تکمیل پرسشنامه، پاسخ گو باید میزان انطباق وضعیت فعلی خود با هر گویه را بر روی یک مقیاس پنج درجه‌ای از ١ (برای هرگز) تا ٥ (برای همیشه) مشخص می‌کرد. مهارت‌های ارتباطی فرعی که در این مقیاس مورد بررسی قرار می گیرند شامل پنج مهارت گوش دادن، توانایی دریافت و ارسال پیام، بینش نسبت به فرآیند ارتباط، کنترل عاطفی و ارتباط توام با قاطعیت هستند. حاصل جمع نمرات هر فرد در مجموع ٣٤ عبارت،

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-10-14]

یک نمره کلی برای او به دست می‌دهد که مبین مهارت‌های ارتباطی آزمودنی است.

دامنه نمره محتمل برای هر فرد بین ۳٤ تا ۱۷۰ خواهد بود. البته باید خاطر نشان شود که برخی از عبارات به دلیل ماهیت و محتوای آن‌ها، در محاسبه نمره به صورت وارونه نمره گذاری می شوند. برای هر پاسخگو در هر یک از خرده مهارت‌های مذکور نمره جداگانه‌ای محاسبه می‌شود و حاصل جمع نمرات هر فرد در مجموع ۳٤ گویه نیز، مبین نمره کل مهارت‌های ارتباطی آزمودنی می‌باشد. ثبات اندازه گیری، روایی و پایایی این آزمون که توسط پژوهشگران ایرانی بومی‌سازی شده است در حد بالا و قابل قبول گزارش شده است (۵، ۹). این محققان برای سنجش پایایی آزمون با استفاده از روش آلفای کرونباخ پایایی کل آزمون را برابر ۰/٦۹ گزارش کرده‌اند که حاکی از همسانی درونی قابل قبول این آزمون است. همچنین در مطالعه‌ای دیگر توسط حسین چاری و همکاران در سال ۱۳۸۵، به منظور بررسی روایی سازه‌ای آزمون مهارتهای ارتباطی و نیز ساختار عوامل مهارتهای ارتباطی، با استفاده از شیوه آماری تحلیل عاملی از نوع تاییدی و به روش مولفه‌ای اصلی، مقدار عددی شاخص KMO برابر با ۰/۷۱ گزارش شده است (۱٤). در این مطالعه ضریب پایایی برابر ۰/٦٦ بدست آمد. نمرات ارزشیابی اساتید نیز از گزارشی که بصورت میانگین نمره ارزشیابی (میانگین مجموع نتایج ارزشیابی دانشجویان، همکاران، مدیر گروه و معاون آموزشی از مدرس) توسط مرکز مطالعات اعلام شده بود، استخراج گردید. جهت جمع‌آوری داده‌ها، به صورت حضوری به اساتید مراجعه و پس از بیان هدف از انجام پژوهش و اطمینان از این که اطلاعات افراد محرمانه خواهد ماند و با رضایت کامل اساتید، پرسشنامه جهت تکمیل در اختیار آن‌ها قرار داده شد. پس از تکمیل، پرسشنامه‌ها مورد بررسی قرار گرفت. در تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱٦ شاخص‌های توصیفی مانند میانگین و انحراف استاندارد برای متغیرهای کمی و توزیع فراوانی و درصد برای متغیرهای کیفی گزارش شده است. جهت مقایسه میانگین متغیرهای کمی در گروه های جنسیت و سطح علمی اساتید، از روش T-test برای دو گروه مستقل استفاده شده است. در بررسی ارتباط بین متغیرهای سن، سابقه تدریس، نمره ارزشیابی و نمره مهارت‌های ارتباطی اساتید، بصورت دو به دو بین متغیرها، آزمون همبستگی پیرسون بکار گرفته شده است. سطح معنی‌داری برابر(Pvalue<۰/۰۵) در نظر گرفته شده است.

یافته‌ها:

پرسشنامه مهارتهای ارتباطی کوبین دام، توسط ۸۱ نفر از اساتید تکمیل گردید. میانگین سنی اساتید ٦/٦± ۳۸/٦ سال؛ ۵٦/۸ درصد مرد و ۷٦/۵ درصد متاهل بودند. سابقه تدریس اساتید بطور متوسط ٤/٦± ۵/۳ سال بود. ۵۹/۳ درصد نمونه‌ها استادیار، ۲٤/۷ درصد گروه علوم پایه، ۲۳/٤ درصد گروه پرستاری و مامایی و ۲۷/۲ درصد آنان اساتید گروه‌های بالینی بودند.

کمترین و بیشترین نمره اساتید مورد مطالعه از پرسشنامه به ترتیب ۱۰۲ و ۱٤۰ بود. میانگین نمره مهارتهای ارتباطی اساتید ۷/۸۲± ۱۲۳/۹۳ بود که در اساتید زن بیشتر بود اما این اختلاف معنادار نبود (t=-۰/٤۸ ،Pvalue =۰/٦۳). ضریب همبستگی پیرسون ارتباط مستقیمی را بین نمره مهارت‌های ارتباطی با سابقه تدریس (r=۰/۱۱ ،Pvalue =۰/۳٦) و سن (r=۰/۱۹ ،Pvalue =۰/۰۹) نشان داد که این همبستگی نیز معنادار نبود. اساتید با رتبه علمی استادیار و بالاتر در مقایسه با اساتیدی که در مرتبه مربی قرار داشتند نمره بیشتری از پرسشنامه مهارت‌های ارتباطی کسب نمودند اما اختلاف بین آنها از لحاظ آماری معنادار نبود (t=-۰/۸۳ ،Pvalue =۰/٤۱). در جدول ۱ مقادیر هر کدام از ۵ حیطه مهارتهای ارتباطی به تفکیک آورده شده است.

جدول ۱: مقادیر ۵ حیطه مهارتهای ارتباطی اساتید دانشگاه علوم پزشکی البرز در سال ۹۱

حیطه های مهارتهای ارتباطی	تعداد	میانگین	انحراف معیار	رتبه حیطه	مینیمم	ماکزیمم
گوش دادن	۸۱	۲۵/۵٤	۲/٤۵	۳	۱۹	۳۱
مدیریت عواطف و احساسات	۸۱	۲۹/۰٤	۲/۸۸	٤	۲۳	۳۵
درک پیام	۸۱	۳۳/۹	۲/۷۰	۱	۲۸	٤۰
بینش نسبت به پیام	۸۱	۱۷	۲/۱۳	۵	۱۲	۲۲
قاطعیت در ارتباط	۸۱	۱۸/٤٤	۱/۷۱	۲	۱٤	۲۲
میانگین کل مهارتهای ارتباطی	۸۱	۱۲۳/۹۳	۷/۸۲	=	۱۰۲	۱٤۰

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-10-14]

میانگین نمره ارزشیابی از کل ۵ نمره معادل (۰/۳۲±)۴/۵۵ و با حداقل و حداکثر به ترتیب ۳/۶۹ و ۴/۹۱ بود. مقایسه نمرات ارزشیابی نشان داد که اساتید مرد در مقایسه با زنان ($t = ۱/۳۶$، $Pvalue = ۰/۱۷$) و همچنین اساتید با درجه علمی بالاتر از مربی نسبت به مربی($t = -۱/۰۲$، $Pvalue = ۰/۳۰$)، میانگین نمره بیشتری داشتند اما اختلاف معناداری دیده نشد. بعلاوه ضریب همبستگی پیرسون ارتباط مستقیمی را بین نمره ارزشیابی با سابقه تدریس ($r = ۰/۱۹$، $Pvalue = ۰/۱۱$) و سن ($r = ۰/۰۷$، $Pvalue = ۰/۵۷$) نشان داد که این همبستگی نیز معنادار نبود.

در بررسی ارتباط بین نمره ارزشیابی اساتید با مهارتهای ارتباطی آنان، فقط در حیطه تنظیم عواطف، ارتباطی مستقیم و معنی داری دیده شد ($Pvalue < ۰/۰۵$) (جدول ۲).

جدول ۲: میزان ضریب همبستگی و سطح معنی‌داری نمره ارزشیابی اساتید دانشگاه علوم پزشکی البرز با مهارتهای ارتباطی آنان در سال ۹۱

	گوش دادن	تنظیم عواطف	درک پیام	بینش	قاطعیت	نمره کل مهارتهای ارتباطی
ضریب همبستگی	۰/۰۲	۰/۲۷*	۰/۱۴	-۰/۱۴	۰/۱۲	۰/۱۴
P-value	۰/۱۵	۰/۰۲	۰/۲۴	۰/۲۳	۰/۳۰	۰/۲۴

* معنی دار در سطح ۰/۰۵ ** معنی دار در سطح ۰/۰۱

بحث و نتیجه گیری:

عمده‌ترین مهارت ضمن تدریس، برقراری رابطه بین معلم و دانشجوست. تحقیقات صورت گرفته در زمینه موقعیت پیام‌های ارتباطی نشان می‌دهد که فرستنده پیام نه تنها باید موضوع ارتباط را خوب بشناسد و اطلاعات کافی نسبت به آن داشته باشد، بلکه باید در مورد طرز ارائه آن نیز اطلاعات کافی داشته باشد (۱۴). در پژوهش حاضر، میانگین نمره مهارتهای ارتباطی اساتید (۷/۸۲±)۱۲۳/۹۳ از ۱۷۰ امتیاز بود. در مطالعه پیمان و همکاران (۱۵)، میانگین نمره ۸/۵۹±۱۰۶/۵۳ گزارش شده است. در این مطالعه بین جنس، سن، سابقه تدریس، مرتبه دانشگاهی و میانگین نمره کل مهارتهای ارتباطی ارتباط معناداری دیده نشد. این نتایج همسو با دیگر مطالعات می باشد. در مطالعه عبیدی (۴)، سن، جنس، وضعیت ظاهری از عوامل مؤثر در برقراری ارتباط بین دانشجو و استاد نبود. نتایج مطالعه دژکام و دژکام (۱۶) نشان داد که سن و جنس استاد کمترین تاثیر را در روابط بین استاد و دانشجو داشته است. در مطالعه تقی زاده و همکاران (۱۷) نیز بین ویژگی های فردی ماماها شامل سن، سنوات خدمت، سطح تحصیلات، وضعیت استخدامی، رضایت از وضعیت اقتصادی و سابقه شرکت در دوره آموزشی با میزان به کارگیری مهارتهای ارتباطی کلامی و غیرکلامی توسط ایشان و میزان رضایت مندی مراجعین رابطه معناداری دیده نشد. در مطالعه‌ای دیگر در اراک نیز بیش از ۵۰٪ از دانشجویان، سن و جنس استاد را در این ارتباط بی تأثیر دانستند (۱۸). در مطالعه پیمان (۱۵)، نمره مهارت‌های ارتباطی با جنسیت ارتباط معناداری نشان داد اما این ارتباط با سن، سابقه آموزشی و رتبه علمی مشاهده نشد. در مطالعه عطارها و همکاران نیز که در دانشگاه علوم پزشکی اراک انجام شد نتایج بیانگر ارتباط معناداری بین جنسیت و خرده مهارت‌های ارتباطی مدیریت عواطف، احساسات و درک پیام مشاهده شد، اما بین میزان تحصیلات هیأت علمی با میزان به کارگیری مهارت‌های ارتباطی، رابطه‌ای وجود نداشت. در مطالعه حاضر، رتبه میانگین نمره حیطه های مهارت‌های ارتباطی به ترتیب در درک پیام، قاطعیت، گوش دادن، تنظیم عواطف و بینش نسبت به پیام بود. در مطالعه عطارها و همکاران در حیطه مدیریت عواطف و احساسات، اعضای هیأت علمی رسمی نمرات بالاتری کسب کرده بودند. Jason (۱۹) معتقد است: همانند شاغلین در رشته‌های پزشکی، معلمین فاقد سطوح بالای مهارت‌های ارتباطی، در به انجام رسانیدن مسؤولیت‌های خود با شکست مواجه خواهند شد. چنین اساتیدی در ماموریت اصلی خود کمتر از آنچه که باید مفید واقع شده، و ندانسته بیشتر آسیب می‌زنند و الگوهایی منفی خواهند بود. شکی نیست که معلمین می‌بایست بتوانند به خوبی ارتباط برقرار کنند. در مطالعه اخیر، بین میانگین نمرات ارزشیابی اساتید با جنس، سن، سابقه تدریس، وضعیت تاهل، میزان تحصیلات و مرتبه دانشگاهی آنها

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-10-14]

ارتباط معناداری دیده نشد. با توجه به اینکه مطالعه ای در این خصوص یافت نشد امکان مقایسه این یافته ها با دیگر پژوهش‌ها وجود نداشت. در این مطالعه بین نمره ارزشیابی اساتید و حیطه های مختلف و نیز نمره کل مهارتهای ارتباطی آنان صرفا در حیطه تنظیم عواطف همبستگی مستقیم و معنی‌داری دیده شد. در مطالعه امینی و همکاران (۲۰)، مطالعه ادهمی و همکاران(۲۱) و نیز ایرانفر و همکاران(۲۲)، یافته‌ها نشان داد که بین مهارتهای ارتباطی اساتید و نمره ارزشیابی آنان ارتباط معنی‌داری وجود دارد. در مطالعه Shipton (۲۳) نیز، ارتباط بین مهارتهای غیرکلامی اساتید با نمره ارزشیابی آنان معنی‌دار بود. این مغایرت در نتایج ممکن است بدلیل کم بودن تعداد اساتید این دانشگاه، و یا عدم صداقت در پاسخگویی دانشجویان به فرم‌های نظرخواهی از اساتید باشد. در این مطالعه بین مهارتهای ارتباطی اساتید و نمره ارزشیابی آنها و همچنین مشخصات جمعیت شناختی آنان رابطه معناداری دیده نشد. یکی از دلایل مغایرت نتایج در این مطالعه با دیگر مطالعات، ممکن است عدم صداقت و نیز دقت دانشجویان در پاسخگویی به پرسشنامه‌های مربوط به ارزشیابی اساتید باشد. از سوی دیگر شاید اگر پرسشنامه مهارتهای ارتباطی بطور تخصصی مربوط به مهارتهای تدریس بود در نتایج مطالعه تغییراتی مشاهده می‌شد. در مجموع، از آنجاکه مهارتهای ارتباطی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، برگزاری کارگاه‌های مربوطه به صورت دوره‌ای به منظور بهبود روابط بین فردی اساتید و دانشجویان توصیه می‌شود.

سپاسگزاری:

این مقاله حاصل طرح تحقیقاتی به شماره ۲۱۵۰۷۸۸ که در معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی البرز به تصویب رسیده است، می باشد. از حمایت مالی و معنوی معاونت پژوهشی دانشگاه و کلیه اساتید محترمی که در این پژوهش شرکت نمودند صمیمانه سپاسگزاری می‌گردد.

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-10-14]

References

1. Fesharakinia A, Khazaei T, Khazaei Z, Mohammadpoor M. Assessment of Birjand Medical School Students' Attitudes Toward the Criteria of Academic Evaluation in 2009. Modern Care, Scientific Quarterly of Birjand Nursing and Midwifery Faculty 2012; 9(1):49-56. [In Persian]
2. Amini M, Honardar M. The View of Faculties and Medical Students about Evaluation of Faculty Teaching Experiences. Koomesh 2008; 9(3):171-8. [In Persian]
3. Dehnavie R, Dehghani M R, Ebrahimipour H, Nouri Hekmat S, Merolhasani M H, Soroudi Nasab S, et al. Assessment of Communication Skills in Advisors of Undergraduate Students in Kerman University of Medical Sciences. SDME 2012; 8(2):189-94. [In Persian]
4. Obeidi N. Effective Factors on the Communication between Students and Faculty Members in the Viewpoint of Paramedical Students. Educational Strategies 2010; 3(3):133-6. [In Persian]
5. Sharifirad GH R, Rezaeian M, Jazini A, Etemadi Z S. The Knowledge, Attitude and Performance of the Academic Members Towards Effective Communication Skills in Education. Health System Research 2011; 6(2):217-25. [In Persian]
6. Shabani H. Instructional skills ;Methods and Techniques of Teaching. Tehran: Samt; 2007. [In Persian]
7. Komarraju M, Musulkin S, Bhattacharya G. Role of Student–Faculty Interactions in Developing College Students' Academic Self-Concept, Motivation, and Achievement. Journal of College Student Development 2010; 51(3):332-42.
8. Zoohor A, Eslaminejad T. Teacher's Effective Teaching Criteria as Viewed by the Students of Kerman University of Medical Education. J Med Educ 2004; 4(2):65-70. [In Persian]
9. Hosseinchari M, Fadakar M. Investigating the Effects of Higher Education on Communication Skills Based on Comparison of College and High School Students. Training & Learning Researches 2006; 1(15):21-32. [In Persian]
10. Comadena ME, Hunt SK, Simonds CJ. The Effects of Teacher Clarity, Nonverbal Immediacy, and Caring on Student Motivation, Affective and Cognitive Learning. Communication Research Reports 2007; 24(3):241-8.
11. Derakhshan A, Darabee M R, Saeedi M, Kiani M A. Assessment of Mashhad University of Medical Sciences facultys' Opinions about the Criteria of a Good Educator. Journal of Medical Ethics 2014; 7(26):159-82. [In Persian]
12. Rafeey M, Javadzadeh A. Effective Factors in Evaluation of University Professors' Teaching: Clinical Residents' Point of View in Tabriz University of Medical Sciences. Iranian Journal of Medical Education 2011; 11(3):269-78. [In Persian]
13. Hosseinchari M, Delavarpoor M. Do Shy People Lack Communication Skills? Journal of Iranian Psychologists 2007; 3(10):123-35. [In Persian]
14. Attarha M, Shamsi M, Akbary Torkestani N. Faculty Members' Communication Skills in Educational Process in Arak University of Medical Sciences. Iranian Journal of Medical Education 2012; 12(9):676-85. [In Persian]
15. Peyman H, Yaghoubi M, Sadeghifar J, Sayehmiri K, Alizadeh M, Yamani N, et al. Assessment of Interpersonal Communication Skill Levels in Lecturers of Ilam University of Medical Sciences: A Case Study. IJME 2012; 11(9):1436-42. [In Persian]
16. Dezhkam A, Dezhkam I. Factors Affecting the Relationship between Student and Teacher Perspectives University of Medical Sciences 1931. 3rd Congress of South Collaborative Network; Jahrom: Reaserch Committee; 2012; 33. [In Persian]
17. Taghizadeh Z, Rezaiepour A, Mehran A, Alimoradi Z. Usage of Communication Skills by Midwives and Its Relation to Clients' Satisfaction. Hayat 2006; 12(4):47-56. [In Persian]
18. Amin Charsoghi H. Assessment the Functioning of Listening Skill in Organization. Tadbir 2011; 130:54-62. [In Persian]
19. Jason H. Communication Skills are Vital in All We Do as Educators and Clinicians. Education for health (Abingdon, England) 2000; 13(2):157-60.
20. Amini M, Najafipour S, Torkan N, Ebrahimi Nejad F. Correlation between Educational Performance and Communication Skills of Jahrom Medical Teachers. J Babol Univ Med Sci 2010; 12(1):100-5. [In Persian]

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-10-14]

21. Adhami A, Reihani H, Fattahi Z, Nakhaie N, Fasihi Harandi T. Comparison of Student Assessment of Educational Performance of the Faculty with the Teacher's Self Assessment in Kerman University of Medical Sciences. SDME 2005; 2(1):25-32. [In Persian]
22. Iranfar Sh, Azizi F, Valaee N. Communication Skills Status Infaculty Members of Kermanshah University of Medical Sciences and its Role in the Students Assessment of Them. Journal of Kermanshah University of Medical Sciences 2000; 4(2):1-8. [In Persian]
23. Shipton S. The Process of Seeking Stress-Care: Coping as Experienced by Senior Baccalaureate Nursing Students in Response to Appraised Clinical Stress. Journal of Nursing Education 2002; 41(6):243-56.

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-10-14]

Communication Skills of Academic Members and its Relation with Theri Evaluation Outcome in Alborz University of Medical Sciences

Rouhangiz Norouzinia[1], Mohammad Noorisepehr[2], Ali Heidari[3], Koorosh Kabir[4]

Emergency Medical Services Department, Paramedical School [1], PhD in Environmental Health Enginiering, Faculty of Health[2], PhD in Parasitology, Faculty of Medical.[3], Community Medicine Specialist, Faculty of Health [4], Alborz University of Medical Sciences, Karaj, Iran.

(Received 22 April, 2014 Accepted 15 June, 2014)

Original Article

Abstract

Introduction: The ability of effective communication is the most important indicator of effective teaching that enhances the self-confidence and learning motivation in students. On the other hand, evaluation of teachers in view point of students is the most common method of determining success in achieving the goals of education, so this study was performed to determine the relationship between Communication skills of Academic members and their evaluation outcome in Alborz university of Medical Sciences 2013.

Methods: This descriptive cross sectional study done in 2013 in in Alborz university of Medical Sciences. 81 academic members were selected by convenient sampling method. The data collection instrument was a demographic questionnaire and Queen Dom validated questionnaire, which has 34 items and 5 subscales, with the maximum score of 170. Analysis of the data took place on two levels of descriptive statistics [average and standard deviation] and inferential statistics [T-test and Pearson correlation coefficient] by SPSS 16.

Results: Total mean of communication skills was 123.93±7.82. Mean of communication sub-skills including emotion control, message perception, decisiveness, listening to and showing recognition to message were 29.04±2.88, 33.9±2.70, 18.44±1.71, 25.54±2.45 and 17±2.13, respectively. There was a significant association between emotion control and evaluation score and regulating emotions (Pvalue=0.02). Test results showed that there weren't any significant association between total score of communication skills with evaluation score and demographic variables.

Conclusion: The results indicate there is no relationship between teacher evaluation score and their communication skills.

Correspondence:
R. Norouzinia.
Emergency medical services department, Paramedical School, Alborz University of Medical Sciences, Karaj, Iran.
Tel: +98 26-32563341
Email: kiarash_s_77@yahoo.com

Keywords: Communication Skills, Evaluation, University.

Citation: Norouzinia R, Noorisepehr M, Heidari A, Kabir K. Communication Skills of Academic Members and its Relation with Theri Evaluation Outcome in Alborz University of Medical Sciences. Journal of Development Strategies in Medical Education 2014; 1(1): 64-71.

[Downloaded from dsme.hums.ac.ir on 2026-10-14]